

Aansluiting op gezamenlijke dienst door registratiehouders t.b.v. pseudonimisering van persoonsgegevens binnen de Wkz

Versie 1.0, 29 april 2026

Registratiehouders lezen in dit document welke gezamenlijke pseudonimiseringsdienst beschikbaar is en hoe zij hier gebruik van kunnen maken.

Achtergrond en uitgangspunten

De Wet kwaliteitsregistraties zorg (Wkz) verplicht zorgaanbieders om de persoonsgegevens die zij aanleveren aan kwaliteitsregistraties voorafgaand aan de verstrekking te pseudonimiseren. De Data-governancecommissie (DGC) heeft besloten om het veld te ondersteunen door het faciliteren van een gezamenlijke pseudonimiseringsdienst waar zorgaanbieders en registratiehouders gebruik van kunnen maken. De kern van deze dienst is dat er gebruik wordt gemaakt van één Trusted Third Party (TTP) die volgens een uniforme methode de pseudonimisatie voor zorgaanbieders uitvoert.

Centrale regie op de uitgifte van pseudonimiserings sleutels is zo goed als onvermijdelijk omdat:

1. Patiënten gevolgd moeten kunnen worden over meerdere zorgaanbieders heen.
2. Gegevens uit externe bronnen gekoppeld moeten kunnen worden.

Een gezamenlijke, centrale dienst garandeert consistente, unieke pseudoniemen die koppeling mogelijk maken zonder dat herleidbaarheid naar de persoon ontstaat.

Uitvoerder van de pseudonimiseringsdienst

De DGC heeft [ZorgTTP](#) de opdracht gegeven voor het uitvoeren van de gezamenlijke pseudonimiseringsdienst. ZorgTTP is een bekende pseudonimiseringsdienstverlener binnen de zorg. ZorgTTP voldoet als organisatie én met het gehanteerde pseudonimiseringsproces als enige TTP aan het programma van eisen dat in opdracht van de DGC is opgesteld en met relevante veldpartijen is afgestemd. Wilt u dit onderzoek raadplegen dan kunt u contact opnemen met de servicedesk van het SSC-DG via info@ssc-dg.nl. De DGC houdt toezicht op de dienstverlening van ZorgTTP.

Zorgaanbieders en registratiehouders kunnen kosteloos gebruikmaken van de gezamenlijke pseudonimiseringsdienst. In het document *Inrichting en financiering pseudonimisering van persoonsgegevens binnen de Wkz* leest u in meer detail waarom gekozen is voor een gezamenlijke, centrale dienst en wat onder de financiering valt (in relatie tot de inrichting bij zorgaanbieders). U vindt het document op [deze pagina](#), onder het kopje *Documentatie*. De notitie die nu voor u ligt heeft een meer praktisch karakter: we leggen uit hoe u kunt aansluiten op de TTP en hoe de dienst werkt.

Geen verplichting, maar in de praktijk nauwelijks een alternatief

Er is geen wettelijke verplichting voor zorgaanbieders om gebruik te maken van de gezamenlijke dienst. Zorgaanbieders zijn in beginsel vrij in de keuze van hun pseudonimiseringsoplossing. In de praktijk is er echter nauwelijks een werkbaar alternatief, om de volgende redenen:

- **Juridisch:** Artikel 4 lid 5 AVG vereist dat de sleutel, waarmee re-identificatie mogelijk is, apart wordt bewaard van de gepseudonimiseerde data. Intern sleutelbeheer biedt daarmee nauwelijks juridische meerwaarde ten opzichte van onversleutelde verwerking.
- **Technisch:** Koppelbare pseudoniemen vereisen dat alle zorgaanbieders exact dezelfde methode, invoernormalisatie, sleutels en hetzelfde algoritme hanteren. Experts raden unaniem het gebruik van meerdere TTP's af vanwege de technische en organisatorische complexiteit.
- **Financieel:** De gezamenlijke dienst wordt gefinancierd via Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en is voor deelnemende instellingen kosteloos voor alle verwerkingen die onder de Wkz vallen. Een eigen oplossing brengt substantieel hogere inrichtings-, beheer- en auditkosten met zich mee.
- **Uitzondering:** De gezamenlijke dienst is niet van toepassing wanneer een registratiehouder géén koppelingen met externe bronnen aangaat én er geen sprake is van longitudinale opvolging over een keten van zorgaanbieders. In alle overige situaties is aansluiting noodzakelijk.

Aansluiten bij ZorgTTP

Voor wie is een centrale pseudonimiseringsdienst van toepassing?

In principe is de gezamenlijke pseudonimiseringsdienst van toepassing op alle zorgaanbieders en registratiehouders. De enige uitzondering geldt voor registratiehouders die geen koppelingen met externe bronnen aangaan én waarbij geen sprake is van longitudinale opvolging van patiënten over een keten van zorgaanbieders, evenals voor zorgaanbieders die uitsluitend gegevens leveren aan een kwaliteitsregistratie zonder dergelijke koppelingen en opvolging. In dit geval hoeven er geen direct herleidbare persoonsgegevens te worden verstuurd en is gebruik van de gezamenlijke pseudonimiseringsdienst niet nodig.

Twijfelt u of de centrale pseudonimiseringsdienst van toepassing is op u? Neem dan contact op met de servicedesk van het SSC-DG via info@ssc-dg.nl.

Aanmelden bij ZorgTTP en starten met de implementatie

Registratiehouders kunnen zich direct aanmelden bij ZorgTTP. Na aanmelding ontvangt u de starterskit met aanmeldformulier, technische documentatie voor beide technieken en de standaardovereenkomsten die nodig zijn voor aansluiting.

Op hoofdlijnen doorloopt u de volgende stappen:

1. **Neem contact op** via advies@zorgttp.nl.
2. **Ontvang de starterskit** met aanmeldformulier, technische documentatie voor beide technieken en standaardovereenkomsten.

3. **Doorloop het implementatietraject** met ondersteuning van ZorgTTP. Implementatieondersteuning is inbegrepen in de dienstverlening voor alle instellingen.
4. **Informeel zorgaanbieders** dat u gepseudonimiseerde data kunt ontvangen.

Pseudonimiseren via de technieken van ZorgTTP

ZorgTTP stelt twee technieken beschikbaar voor het pseudonimiseren van persoonsgegevens binnen de eisen van de Wkz. Beide leveren identieke pseudoniemen op en zijn volledig koppelbaar over zorgaanbieders heen. Zorgaanbieders maken de keuze voor welke techniek zij willen gebruiken, als registratiehouder is het van belang via beide technieken gegevens te kunnen verwerken.

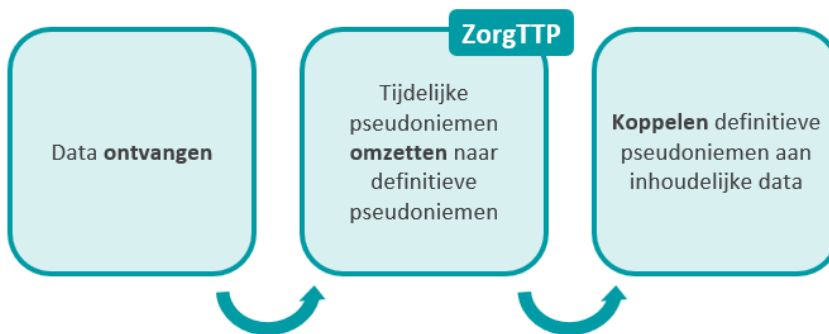
1. Een **webgebaseerde techniek**, waarbij de zorgaanbieder tijdelijke pseudoniemen bij ZorgTTP ophaalt alvorens de gegevensset inclusief tijdelijke pseudoniemen naar de registratiehouder te sturen. De registratiehouder haalt de definitieve pseudoniemen vervolgens op via de webgebaseerde techniek van ZorgTTP. De stap van tijdelijke naar definitieve pseudoniemen is noodzakelijk zodat geen enkele partij over zowel de ongepseudonimiseerde als de gepseudonimiseerde gegevens beschikt.
2. Een **lokale techniek (lokale cliënt)**, waarbij de zorgaanbieder de gegevensset via de Privacy Verzend Module (PVM) naar ZorgTTP verzendt. ZorgTTP stelt de gegevensset na pseudonisatie beschikbaar aan de betreffende registratiehouder om te downloaden.

Kenmerk	Webgebaseerde techniek	Lokale techniek (PVM)
Werkwijze	Zorgaanbieder haalt tijdelijke pseudoniemen op via webportaal of API. Dataset met tijdelijke pseudoniemen gaat naar registratiehouder. Registratiehouder haalt definitieve pseudoniemen op bij ZorgTTP.	Zorgaanbieder verzendt dataset via de Privacy Verzend Module (PVM) naar ZorgTTP. ZorgTTP stelt de gepseudonimiseerde dataset beschikbaar aan de registratiehouder.
Technische vereisten	Internetverbinding; toegang tot ZorgTTP-webportaal of API-integratie in het epd/extractieproces.	Installatie van PVM-softwareclient op lokale infrastructuur van de zorgaanbieder.
Meest geschikt voor	Hoge mate van procesautomatisering; directe koppeling vanuit epd of BI-omgeving; FHIR-aanlevering.	Batchverwerking zonder API-koppeling; omgevingen met strikte firewallrestricties op uitgaand verkeer.
Combineerbaar	Ja — beide technieken kunnen naast elkaar worden ingezet binnen dezelfde instelling.	
Pseudoniemen	Identiek aan lokale techniek. Volledige koppelbaarheid over zorgaanbieders heen gewaarborgd.	Identiek aan webgebaseerde techniek. Volledige koppelbaarheid over zorgaanbieders heen gewaarborgd.

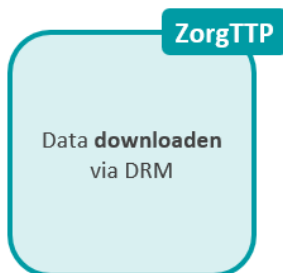
Aansluiten op ZorgTTP voor registratiehouders

Zorgaanbieders kiezen om één of beide technieken in gebruik te nemen, registratiehouders dienen in staat te zijn beide technieken te verwerken. In Figuur 1 staat een schematische weergave van de verschillende stappen die registratiehouders bij beide technieken moeten uitvoeren. In de starterskit van ZorgTTP is meer informatie terug te vinden over de verschillende technieken. Het is aan te raden om af te stemmen met de dataverwerker als u als kwaliteitsregistratie hiervan gebruik maakt.

Stappen bij webservice gezamenlijke pseudonimiseringsdienst

Stappen bij lokale client gezamenlijke pseudonimiseringsdienst

Figuur 1. Schematische weergave van de stappen per techniek van ZorgTTP die een registratiehouder neemt om data gepseudonimiseerd te ontvangen.

Contact en extra informatie

Op de website van het SSC-DG is alle informatie over de gezamenlijke pseudonimiseringsdienst gebundeld op [deze pagina](#); hier vindt u onder andere een FAQ waarin specifieke situaties rondom de gezamenlijke pseudonimiseringsdienst zijn uitgewerkt en informatie over informatiebijeenkomsten. Deze pagina wordt regelmatig bijgewerkt. Voor nadere informatie kunt u, afhankelijk van uw vraag, contact opnemen met ZorgTTP of het SSC-DG.

<p>ZorgTTP Aanmelding, aansluiting en implementatieondersteuning</p> <p>advies@zorgttp.nl www.zorgttp.nl</p>	<p>SSC-DG (namens de DGC) Programma van Eisen en governance</p> <p>info@ssc-dg.nl Informatiepagina pseudonimisering</p>
--	--

Wij wensen u veel succes met de aansluiting.